

Lassan beérnek a többéves ígéretetek is

Korszerűsítik a nyárádszeredei mellékutcákat

A Tuzoltó utcát lezárták a munkálatok idejére, csak az árubeszállítás engedélyezett

Fotó: Gligor Róbert László

Az elmúlt két hét alatt hat mellékutcat korszerűsítettek, továbbá elkezdődött egy rég várt munkálat is – mindez a helyi költségvetés rovására.

A következő polgármesteri mandátumára beígért 26 mellékutca-leaszfaltozásból hatot máris ki tudott pipálni Tóth Sándor, de néhány kisebb közösségi tér is új burkolatot kapott. Mindez a

Gligor Róbert László

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Amikor – a színész rendez

Beszélgetés Bogdán Zsolt kiváló és érdemes művésszel, a Kolozsvári Alami Magyar Színház tagjával az Amikor című egyéni estjéről.

3.

A maszk mögötti Erdély

Hiába viselünk derűsen égszínké, ártatlanul fehér vagy éppenséggel csillogtalan éjszakákra emlékeztető fekete álarcot, mert akik ismernek, úgyis tudni fogják, milyenek vagyunk. Kákonyi Csilla festményeit újra meg újra végignéve, hol egyiknél, hol másiknál hosszan elidőzve, mindig az a különös érzésem támad, hogy ez a biztos szemű, biztos kezű művész ismeri az igazi arcunkat, ismeri az erdélyi embert, az erdélyi tájat, és pontosan tudja, milyen a valóságban Erdély.

4.

Szülőföld ajándékba

Gyergyóalfalu megbecsüli szülőit. Szép ünnepséggel és jelképes ajándékokkal köszöntötték a 80 éves Márton Árpád festőművészt október 4-én a Gyergyóalfalvi Képzőművészek Galériájának udvarán.

5.

Növelik a tanítók és a tanárok számát

Jóváhagyta csütörtöki ülésén a kormány a közoktatásban dolgozó személyzet létszámának kiegészítését 750 fővel.

Miután az oktatási intézmények megfelelő működésének biztosítása érdekében a tanév elején 500 fővel nőtt a tanügyi alkalmazottak száma, most újabb 750 fővel egészítették ki a személyzeti állományt – tájékoztat közleményében a szaktárca, hangsúlyozva, hogy e döntés nyomán 286.710-re nőtt a tanügyi állások száma.

Az intézkedés célja a tanulók oktatáshoz való jogának biztosítása, tekintetbe véve, hogy a koronavírus-járvány miatt meghirdetett veszélyhelyzet körülményei között kezdődött el az új tanév. Az elrendelt szigorú intézkedések betartása érdekében az osztályok létszámának csökkentésére volt szükség, aminek nyomán nőtt az osztályok száma, és ez nagyobb számú személyzetet igényel – érvel a minisztérium. (Agerpres)

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket kúldópapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérelésű Japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

SAMIRA üzlet
Marosvásárhely, Bartók Béla utca 1-3. szám

Târg de Covoare
carpeta

Őszi szőnyegvásár
október 14-18. között!

Szerda
Csütörtök
Péntek
Szombat
Vasárnap

Naponta 8-20 óra között
kedvezményes áron vásárolható!

Ajándék vár minden vásárlóra! Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

OKTÓBER

10., szombat
A Nap kel
7 óra 34 perckor,
lenyugszik
18 óra 44 perckor.
Az év 284. napja,
hátravan 82 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhőátvonulások

Hőmérséklet:
max. 16 °C
min. 12 °C

*Isten éltesse!

Ma GEDEON,
holnap BRIGITTA napja.
BRIGITTA: ó-ír eredetű, jelentése:
erős, erényes. A német rövidüléséből
önállósult a Gitta.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. október 9.

1 EUR	4,8741
1 USD	4,1468
100 HUF	1,3625
1 g ARANY	252,1861

Korszerűsítik a nyáradszeredai mellékutcákat

(Folytatás az 1. oldalról)

költségvetés-kiegészítésnek köszönhető, ugyanis ez a 401 ezer lejes beruházás nem külső forrásból valósult meg. Első lépésben azok az utcák jöhetnek szóba, ahol a vezeték infrastruktúra már megvan. Így a Deák Farkas, a Fenyő, a Vörösmarty, Demeterfaván a Szentannai utca. Továbbá a Szakadát utca egy részét aszfaltolták, a hátralevő szakaszt csak karbantartják, amíg be nem fejezik a csatornahálózat kiépítését. A Bogdán utcának is csak az egyik, nagyon tönkrement részét aszfaltolták újra, a másik részén még használható a néhány éve leterített útburkolat – itt is ki kell építeni a közművesítést. Idén elmaradt a Reménység utca leaszfaltozása, ugyanis itt egy mély sáncot kell először elkészíteni, amely a településnek ebből az övezetéből a csapadékvizet elvezeti a Kis-Nyárádig. Ez csak a következő évben valósul meg, mint ahogyan más kisebb utcák burkolása is – mondta el az előljáró.

Feltörték a Tűzoltó utcát

Elkezdődött egy több éve ígért beruházás csomag kivitelezése is (amelyre három hónapos határidőt kapott az építkező): a piacra vezető Tűzoltó utca, a tömbházak közötti bejárók és a főtér felső részének korszerűsítése.

A Tűzoltó utcában 50 centiméteres réteget kellett felmarni a tönkrement útalapból, hogy az újonnan épülő utcaszint az eddigivel azonos maradjon. Az útalapozás előtt egyetlen vezetékben gyűjtik össze az utca csapadékvizét, és vezetik el a Nyárádba, hogy ezzel a mennyiséggel ne a főtér és a Nyárád utcát terheljék. Az utca mindkét oldalán térköves járda épül, a bölcsőde előtt pedig parkolóhelyek. A munkálatok idejére az utca le van zárva, a piac és a körülötte levő cégek két úton közelíthetők meg: a halastóhoz vezető Szabadság és a Nyárád-híd melletti Orgona utca irányából.

Aszfaltburkolat kerül a tömbházak közötti bejárókra is, ezek mentén járdák és csapadékviz-elvezetők is épülnek, valamint az ifjúsági tömbházaktól a Nyárád irányába legalább ötvennel bővítik a parkolóhelyek számát. A főtér bal oldalának felújítása is elkezdődik, pontosabban a Deák Farkas iskola itteni intézménye

előtti rész: a járda a szemközti oldalhoz hasonló burkolatot kap, a zöldövezet kinyúló nyelvét lecsipik, a járművek fölé való kiterését szabályozzák, így teret nyernek ahhoz, hogy parkolóhelyeket hozzanak létre a kisgyerekeket iskolába vivő szülői járművei, valamint az iskolabuszok, taxik és a távolsági buszok számára. A beruházás csomag értéke 4,6 millió lej (+héta), amit a helyi költségvetésből fedeznek.

Van még tennivaló

A főtér teljes bal oldalának (az iskola és a művelődés ház között) felújítása egy másik fázisban valósul meg – mondta el a polgármester, ugyanis az áramszolgáltatató vállalattal a „csatározások” egyelőre nem hozták meg az eredményt, ezért itt még várni kell. Azt szeretnék elérni, hogy a villanyoszlopokról a műszaki vezeték bekerüljenek a talajba, a betonoszlopokat pedig cseréljék fémoszlopokra, amelyek csak a közvilágítást szolgálják. Ezután kerülhet sor a széles járda és az utcarész korszerűsítésére, a rendőrautók parkolását is észszerűsíteni kell ezen a szakaszon.

Még nem helyezték ki a városháza előtti új közösségi tere a tervezett bútorzatot. Kérdésünkre a polgármester elmondta: nem feledkeztek meg róla, az év végén vagy jövő tavasszal meg is valósul, de a koronavírus-járvány miatt ez a kérdés a prioritáslistán hátrébb került.

Hat mellékutca kapott aszfaltburkolatot az elmúlt hetekben

Fotó: Gligor Róbert László

Címeres örmények 260 éve

Az örmény kultúra napjai Marosvásárhelyen

Az örmény kultúra napjait szervezi meg október 16-18-án a Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület Címeres örmények 260 éve címmel. A rendezvény központi témája: több erdélyi örmény család számára nemesi címet adományozott 1760-ban Mária Terézia császárnő.

A rendezvény pénteken 17 órakor *Örmény bőrben* címmel gyermekek számára börműves-foglalkozással kezdődik a Bolyai téri unitárius templom Dersi János termében. A foglalkozásra előzetes bejelentkezés szükséges.

Szombaton 10 órakor a Kultúrpalota Kistermében kezdődik az *Örmények kutyabőrrel* című kultúrmozaik, kerekasztal-beszélgetés keretében dr. Kálmán Attila és László Lóránt történészek, Ugron Győző, az Ante Portum Egyesület elnöke a korabeli és jelen nemesi életéről értekeznek. Ezt követően bemutatásra kerül a báró Lukács Perényi család perui és ausztráliai tagjaival készített online élőképes interjú, ami az erdélyi magyar örmény nemesi családok között az évforduló kapcsán végzett online kutatás része. A rendezvényen közreműködik Kilyén Ilka színművész.

Szombaton 17 órai kezdettel a történelmi kort idéző barokk orgonakoncertre kerül sor a Vártemplomban Erich Türk kolozsvári orgonaművész előadásában.

Vasárnap 12 órai kezdettel nyílik meg a Bolyai téri unitárius egyház-község Dersi János termében az *Örmény ábécé* című kiállítás Örményország bukaresti nagykövetsége jóvoltából. A megnyitón örmény duduk hangszeren közreműködik Ósz Domokos.

Vasárnap 17 órakor a Teleki Téka parkolójából saját autóval közös kirándulás indul az erdélyi örmények befogadását támogató Teleki család geryeszegi kastélyába, ahol idegenvezetést tart dr. Kálmán Attila történész. A rendezvényre bejelentkezés szükséges.

A regisztrációhoz kötött programokra a 0758-651-604-es telefonszámon lehet bejelentkezni Fazakas-Kató Kláránál. A rendezvény a járványügyi előírások szigorú betartása mellett történik. (MÖMKE)

Dicsőszentmártonban műemlék épületet újítanak fel

Megszépül a volt 4-es iskola

Régóta esedékes a dicsőszentmártoni Traian Általános Iskola felújítása, de finanszírozás hiányában eddig csak apróbb javításokat végeztek rajta. Szeptemberben bizonyossá vált a négy millió eurós uniós alapokból lehívott finanszírozás, október 7-étől pedig zöld utat kapott az általános iskola felújítási munkálataira kiírt közbeszerzési pályázat dokumentációjának az összeállítása.

Szer Pálosy Piroska

A most megnyert pályázatot 2015-ben frissítették és nyújtották be újra, a munkálatokat 2023-ra kell befejezni. Szeptember 16-án írták alá a finanszírozási szerződést az általános iskola felújítási, korszerűsítési és bővítési munkálataira. Az A, B, C szárnyakat magában foglaló épületegyüttest teljesen felújítják, manzárdosítanak, ugyanakkor a sportpályákat, tornatermet is felújítják.

Amint az újraválasztott polgármester, Sorin Megheșan megkeresésünkre kifejtette, az oktatásba való beruházásokat az önkormányzat elsődleges feladatként kezeli, mivel a gyermekek jövője ott kezdődik. Ezért tervezik egy európai színvonalú tanintézményben való tanulás és oktatás élményét nyújtani

a diákoknak és a pedagógusoknak. Négy millió euró, azaz 20.142.926 lej a beruházás összértéke, ebből 402.858 lej az önrész. A finanszírozást európai uniós alapokból sikerült lehívni a Közmunkálatok, Fejlesztési és Közigazgatási Minisztérium által kiírt 2014–2020-as Régiós Operatív Program (POR) révén. A municípiumi jogú város iskoláinak a felújítási programja itt nem áll meg, ugyanis jóváhagyták a műszaki kollégium, volt kémiai líceum felújítási munkálatainak pályázatát is, a finanszírozási szerződés aláírására várnak.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Rég várt jó hírként újságolta a polgármester, hogy az ország egyik legkorszerűbb iskoláját szeretnék megvalósítani, a város első olyan „smart/okos-” iskoláját, amelynek felszereltségéből az elektronikai és digitális didaktikai eszközök sem hiányozhatnak. Az épület ékes homlokzata, a tantermek, a pihenősarkok és a sportolásra alkalmas terem és pályák révén XXI. századi körülményeket szándékoznak biztosítani a diákoknak és pedagógusoknak egyaránt.

Az 1888-ban épített főépület az országos műemléklistán a 945-ös számmal van nyilvántartva. A főépület két oldalához mellékszárnyakat toldottak, 1972–73-ban a sportteremhez építettek egy kétszintes épületet, amelyben tornaterem, öltözők és sportszekrények kaptak helyet.

Az alagsor használhatatlan, mivel az évek során rendkívül rossz állapotba került, ezért az alapok megerősítésével kell kezdeni a munkálatokat, erre valószínűleg tavasszal kerülhet sor. Külön hangsúlyt fektetnek azonban a tanintézmény építészeti műemlék jellegének a megővésére és restaurálására.

Az iskola elődje Eötvös József nevével viselte

A dicsőszentmártoni magyar oktatás 145. évfordulóján Székely Varga Mária Melinda történelem szakos tanár, igazgatóhelyettes ismertette a most felújításra kerülő iskola történetét. Az épület műemlék jellege miatt is ebből idéznék: „A dicsőszentmártoni magyar nyelvű iskola a XIX. század második feléig az egyház irányítása alatt állt. Az 1868-as, Eötvös József nevéhez fűződő népoktatási törvény kimondta, hogy az államnak kell gondoskodnia arról, hogy »minden helységben s népes pusztákon tanintézetek legyenek«. Dicsőszentmártonban, a Küküllő megyei iskolai tanács 1870-es évi első gyűlésén egy öttagú bizottságot egy olyan tanintézet tervezeténél elkészítésével bízott meg, mely elemi és felső népiskolának adjon otthont. 1873. január 13-án felavatták a település első magyar állami iskoláját, mely báró Eötvös József nevével viselte. Az új intézmény magába foglalta a hatosztályos elemi iskolát és az 1874-ben beindult Gazdasági Felső Népiskolát is, melynek első iskolaigazgatója Réti János volt. A tanítás a jelenlegi Traian Általános Iskola területén, az unitárius egyház által átadott telken, egy régi, azóta lebontott épületben zajlott.”

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Műzsa

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND,
1457. sz., 2020. október 10.

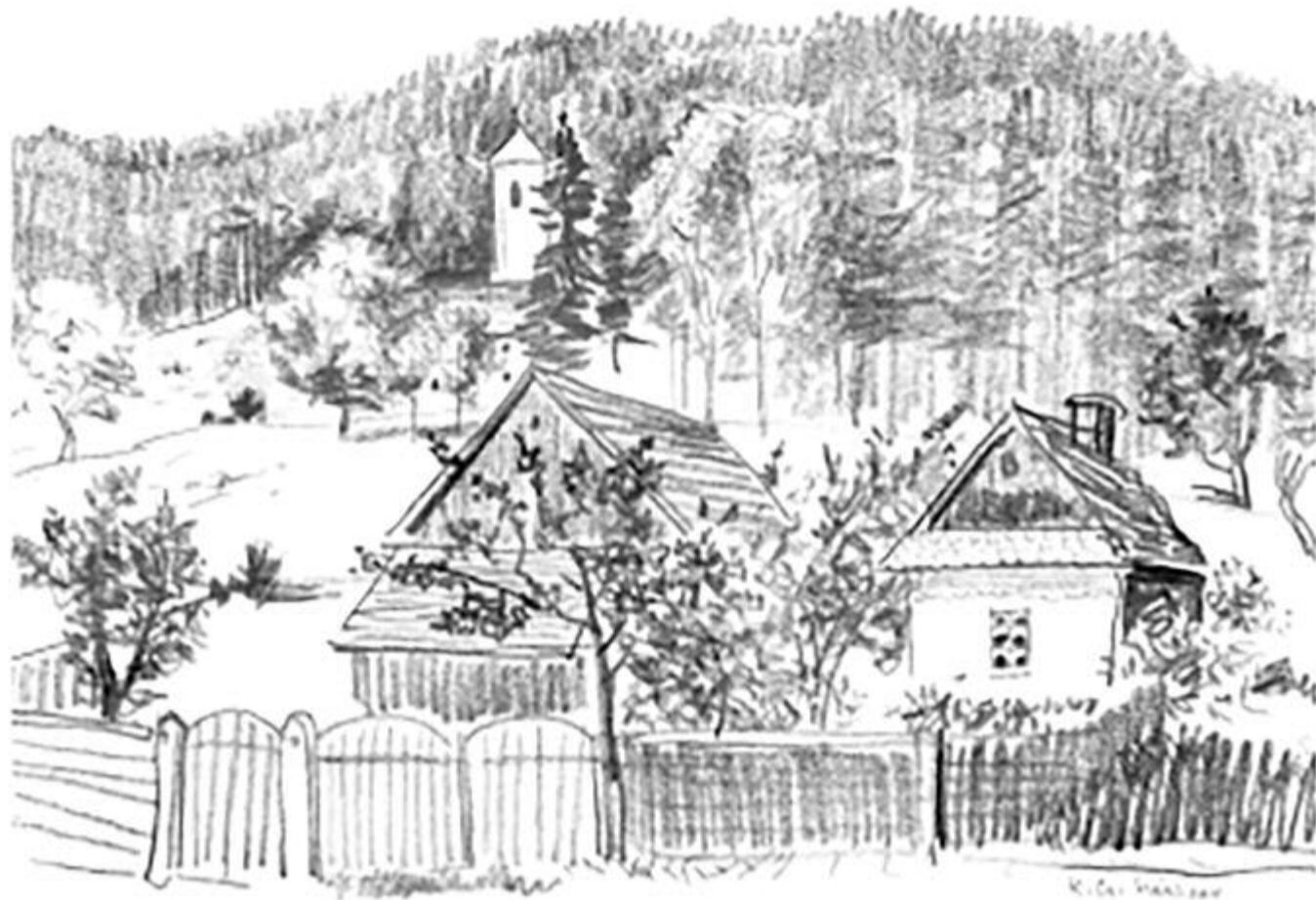

Hervay Gizella

Zsoltár

én ember vagyok magyar és Európa
hiába szaggatták szét szilánkokra
hiába tiltjátok meg hogy szeressem
siratót kiáltok hogy belereszket
az ég s a föld kettéhasad a tányér
a vasárnapi asztalon – mindenki igazáért
jöttem és addig élek míg szabadon szerethetek
értem jönnek a havasok kékszemű tengerek
szemem helyén szilva szájam helyén szőlő
amíg az igazság otthonunkban felnő
addig tanulunk járni amíg hazaérünk
velünk jár a gyermek aki meghalt értünk
aki nincs de élő mert akarjuk mert gyermek
nélküle nem lehet szeretni a szerelmet
nélküle hazátlan minden vár minden város
árva a falevél a lelkünk is sáros
érte támadunk fel minden hétfőn újra
övé az ég s a föld minden országútja
minden vizespohár a kezében koccan
minden boldog magzat rá gondol ha moccan
kezeiből támad a szél szeméből hull az eső
lábnyomában virág világ árvája ő
a dagasztóteknő neki szül kenyeret
szemével szeressen az aki megszeret

*1934-ben ezen a napon született a költő.
Elhunyt 1982. július 2-án.

Kákonyi Csilla: Gyergyószárhegyi ceruzavázlat a művésznő frissen megjelent albumából

Amikor – a színész rendez

Beszélgetés Bogdán Zsolt kiváló és érdemes művésszel, a Kolozsvári Állami Magyar Színház tagjával az Amikor című egyéni estjéről

Nagy Miklós Kund

– Mondhatnánk úgy is, hogy hazaérkezett az előadás, és részben Bogdán Zsolt is, hiszen éveken át itt folytattad a tanulmányaidat, itt vonzott magához Thália, ebben a városban váltál színésszé. Ez az előadás még inkább elmélyíthette benned a színhallgatóként magdba szívott vásárhelyiséget.

– Igen, a tanulmányaim nagy részét itt töltöttem, a XI-XII. osztályt itt végeztem a Kárpátok sétány közelében, a Kós Károly tervezte épületben működő állategészségügyi iskolában, majd a színművészetin álltam pályára, 1994-ben szereztem diplomát. Több mint hat évet éltem itt, Marosvásárhely lett a második otthonom Csíkszereda után.

– Ezt a vásárhelyiséget, amit Bartis Attila is megörökített a novelláiban, diákkorodban megismerted? Belekóstolhattál az íráskor által megidézett világba?

– Ezt azt részben megismerhettem. Könnyű volt nekem rácsodálkozni Bartisra. Az Eminescu utcába jártunk akkoriban Szilágyi Enikővel, én negyedéves voltam a mezőgazdaságban, zongoraórára járatott édesanyám, Szilágyi Enikő pedig az énektudását csiszolta, egymást váltottuk Szacsavay Lilla néninél, aki bűbajos teremtés volt, akkor már nyolcvan körüli lehetett. A színháznál volt korrepetitor, és felvételi előtt ott, az iskola mellett, az Eminescu utca 1. szám alatt, hátul a kertben találkoztam a kollégáimmal, majd oda jártam még sokáig.

– Az idősebb vásárhelyiek Jókai utcának ismerték. Megfordultál az Oroszlánban is? Bartis az egyik novellában sok humorral idézte meg az itteniek néhai kedvelt vendéglőjét.

– Persze, hogy megfordultam az Oroszlánban! Az Aranykakasban is voltam. Akkor még megvolt mindkettő. Jó hangulata volt az Oroszlánnak. '82-'83-ban jártunk gyakrabban oda.

– Amint az előadásod a harmadik novellára fordult, a Bohumilra, egyből beugrott nekem, hogy ezt te már egyszer megszólaltattad Marosvásárhelyen, nem ilyen formában persze, de ugyancsak hatásosan, évekkal ezelőtt akkor, amikor a fotográfiában is remeklő

Bartis Attilának egyéni kiállítása nyílt a Kultúrpalotában. Már akkor érelődött benned ennek a produkciónak a gondolata?

– Igen, a Bohumil nagyon megfogott, de Attila fotói is hatottak rám. Inspirálóak a képei, kicsit szürreálisba hajlók. Egy létra, egy elszáradt növény, egy villámsújtott fa, egy elhagyott házfal és így tovább, ezek piszkáltak fel a képzeletemet. Főleg a takácsmárcsonya, egy olyan ipari növény, amelynek a bogácsos fejét hengerekre szerelték, és nagyon finom vásznat tudtak hengerelni velük. A múlt század elején volt keresett anyag. Kutyasétáltatás közben az ember ráakad erre a növényre, közölte lépegetve, a kutya ritmusához is igazodva, állandóan mondogatja magában a szöveget, érleli, forgatja jobbról, balról, kérődzi vissza, így válik sajátjává és annyira fontossá számára, hogy másoknak is át szeretné adni. Nem csak szóban. A Bartis-novellák évek során épültek belém.

– A Bohumil novella akárha magát Hrabalt szólaltatta volna meg.

– Ez indokolta azt a párbeszéd mozzanatot, amikor a színpadi játék során felfelé nézve, mintha a felhők között találnék rá Bohumilra. Az egész szöveg színpadi megelevenítésének alapötlete különben az volt, hogy egy sehol nem létező, mégis jól elhelyezett téren, térben él, egzisztál, szól, mesél a szerző, a főszereplő, vagy az, akit éppen megidéz, aztán hozzáér a tárgyakhoz, minden (Folytatás a 6. oldalon)

Bogdán Zsolt az Ady-est egyik pillanatában

Kákonyi Csilla kettős tükörben

Új albumban és kamara jellegében is reprezentatív, retrospektív kiállításon került a marosvásárhelyi közönség elé Kákonyi Csilla számos kiváló alkotásban gazdag, szívre, lélekre egyaránt ható művészete. A másfél száz oldalas, szép kötet bemutatóját és a tárlatnyitót október 8-án tartották a Bernády Házban. A kiadvány a festőnő nyolcvanadik évében mutatja fel életműve értékeit, alkotói világát, festészete sajátosságait Nagy Miklós Kund művészeti író méltatja. A megnyitón Markó Béla költő emelte ki az esemény jelentőségét, és ajánlotta a jelenlevők figyelmébe a kiállítást, felolvasva az albumban is látható Kákonyi-festmények ihlette versei egyikét.

Markó Béla

A maszk mögötti Erdély

Amikor a világvárvány Romániát is elérte, és egyik napról a másikra kötelezővé tették a maszkviselést, valószínűleg sokunknak eszébe jutott az is, hogy most miként fogjuk felismerni egymást, ha nagy ritkán kimegyünk az utcára. Hiszen az olcsó krimik kedvenc feladványa, hogy a maszkot viselő bankrablókat lehet-e valami módon azonosítani. Nos, utólag mindannyian tapasztalhatunk, hogy igazság szerint nem lehet a maszk mögé elbújni, és szemvillanásunk, fejtartásunk, járásunk, alakunk úgyszólván elárul minket. Hiába viselünk derűsen égszínké, ártatlanul fehér vagy éppenséggel csillagtalán éjszákára emlékeztető fekete álarcot, mert akik ismernek, úgyszólván tudni fogják, milyenek vagyunk. Kákonyi Csilla festményeit újra meg újra végignézzve, hol egyiknél, hol másiknál hosszan elidőzve, mindig az a különös érzésem támad, hogy ez a biztos szemű, biztos kezű művész ismeri az igazi arcunkat, ismeri az erdélyi embert, az erdélyi tájat, és pontosan tudja, milyen a valóságban Erdély.

Miért, kérdezhetné valaki, vajon mi nem ismerjük egymást, nem ismerjük a várost vagy a vidéket, ahol élünk? Igen is, nem is. Mert Dsida Jenő például, de még Áprily Lajos is csupa szorongás, csupa balsejtelem, ha figyelmesen olvassuk őket, és festőink is, a nagybányaiaktól Nagy Istvánig vagy Nagy Imréig szintén felzaklató őszinteséggel mutatják meg Erdély színeit és formáit, de valljuk be, az irodalomban és a képzőművészetben is elég sokszor égszínké maszk van ezen a meggyötört, ráncos arcon, amelyet úgy hívunk: Transylvania, vagyis Erdőn Túli Ország. A múltól sokaknak csak az idill jut eszébe, ami talán sohasem létezett igazán, ezt az idillt keresik nálunk azok is, akik máshonnan jönnek ide megmerítkezni a régvolt balladák hangulatában. De legyünk őszinték, mi magunk is szívesen kínáljuk ezt az idilli Erdélyt, mint valami kelendő árut, szépen díszített cserépkancsót vagy cserépfazeket, amelyek jól mutatnak a polcon, csak éppen kifolyik belőlük a víz, ha használni is akarnánk őket. Pedig nem idilli világ ez, a zúgó fenyvesek vagy szédítő sziklameredélyek, hegyek-völgyek és dimbek-dombok kö-

zött sokféle veszedelem leselkedik ránk, és nem az erdők mélyén elszaporodó fenevadakról beszélek, hanem a társadalmi veszélyekről, a fogyásról, önfeladásról, kitelepülésről, beolvadásról. Kákonyi Csilla sok képének címe is ezt az aggodalmat sugallja, olykor biblikus utalásokkal: *Távozó, Úton, Örök viadal, A kígyó jelenése, Júdások kora, Menekülés, Atlantisz üzen.*

Maszk nélkül kellene szeretnünk ezt a földet. Az idill rózsaszínje nélkül. Azért is becsülöm sokra Kákonyi Csilla művészetét, mert az igazi Erdélyt, nyelvek, kultúrák különös konglomerátumát örökíti meg kompromisszumok nélkül, könyörtelen őszinteséggel, de szeretettel mégis. Őszinteség és szeretet. Összefér-e ez a kettő? Igen, ezek a festmények, egy maradandóságra érdemes életmű itt kiállított vagy a most bemutatott albuma bevalogatott darabjai éppen azt bizonyítják, hogy az igazi szeretet képessé tesz minket arra, hogy fedjük fel a valóságot a maga teljes drámaiságában. Mert hát vannak maszkok, amelyek megvédnek minket a fertőzéstől, és vannak álarcok, amelyek éppen ellenkezőleg, megakadályoznak abban, hogy az idill mögött meglássuk a betegeket, a sok-sok fájdalmat, de talán a reményt is.

A művészet ott kezdődik, ahol az idill végződik. Kákonyi Csilla nem lágyítja, nem oldja fel az ellentéteket, hanem a maguk groteszk mivoltában mutatja meg az arcokat, még a Krisztus-arc, a Krisztus-test sem szépségével tűnik ki nála. Inkább olyan, mint egy szenvedő gyökér, amelyet kifordított a mélyből valami megmagyarázhatatlan földrengés. Az otthonunkra, úgy is mondhatnám, a házára ismerünk ezeken a képeken, de ez egy egészen más haza, mint amilyenek le szokás írni. Megszagattott tájak, szétdarabolt testek, felhasított domboldalak, felhőrongyok, fényfoszlányok, tűzgödrök, tonnás árnyékok. Tessek megfigyelni, hogy ezeken a képeken a mindig reménykedő, mindig várakozó asszonyokon, férfiakon és gyermekeken kívül szinte minden csak töredék, csak a teljesség emléke vagy ígérete. Elég, ha az *Exodus* című festményénél megállunk, és rá fogunk

Exodus... Kákonyi Csilla olajkompozíciója

jönni, hogy egy egész történelem benne van. Azért merek így fogalmazni, mert Kákonyi Csilla sem ózdkodik a történelemtől, ami végül is szokatlan egy festőnél, akinek talán nem az időt, hanem a teret kellene ábrázolnia, de a *Fekete március* megörökítése azt mutatja, hogy lehetséges a szó legmélyebb és legigazabb értelmében vett közéleti festészet. Sohasem gondoltam volna, hogy én ezt a meghökkentő asszociációt leírom, de ez a vérben forgó, vérvörös színével rémitő kép feljogosít erre. A festmény bal alsó sarkában ugyanis ellensúlyként ott van a művész portréja, amely a maga kicsinységében is a reményt jelenti. Kákonyi Csilla tudatos, erősen intellektuális, de ugyanakkor érzékeny és érzéki festő. Mélyzöldjeivel, tintakékjeivel, felborzolt, eltorzított, meghasított formáival arra figyelmeztet, hogy a látszat, a kirakat, a maszk mögött észre kell vennünk a meztelen tájat és meztelen arcokat. És ha magunkba nézünk, tudjuk, hogy igaza van. Mert nekünk az igazi Erdélyt kell látnunk, nem az idillt, és ha tényleg otthonunknak akarjuk ezt a földet ezután is, akkor tudnunk kell, hogy csupa nyugtalanság, csupa dráma, csupa feszültség, csupa ellentét vesz körül minket, és Kákonyi Csilla puzzle-darabjaiban, szétszagattott alakjaiban fel kell ismernünk a kirakható

jövőt. Ami egyáltalán nem könnyű. Hiszen ezeken a képeken a világegész nem szokványos, nem lent van a kénköves pokol és fent az égszínké magasság, nem igazán így oszlik meg a tér ezeken a festményeken, hanem inkább a közelség és távolság határozza meg a kompozíciót, de sokszor ez a kettő is elkeveredik. Közel van a ma, de nekünk kell eldönteni, hogy ami ott a távolban kavargó, az a jövő-e vagy csak a múlt.

Kákonyi Csilla egy olyan festőgenerációhoz tartozik, amelynek tagjai ma már sorra összegezik életművüket, és bizony van mit. Mert munkásságuk szervesen egybekapcsolja a huszadik és huszonegyedik századot, ismétlődő csalódások, új meg új reménysek hosszú történetét. Van ezen a kiállításon a hátsó teremben, valahol a sarokban egy kis méretű önarckép, amely egyébként az album hátsó fedelén is látható, nyilván nem véletlenül. Kérem, nézzék majd meg. Egy maszk nélküli arc. Erő van benne és szeretet. Ilyen egy marosvásárhelyi művész. És körbejárva a tárlatot, végiglapozva az albumot, tegyük hozzá, ilyen egy jelentős életpálya.

*Elhangzott 2020. október 8-án a marosvásárhelyi Bernády Házban rendezett kiállítás megnyitóján

Kákonyi Csilla szerint a világ

(Részlet a művésznő új albumának bevezető szövegéből)

Nagy Miklós Kund

Ki tudná kivonni magát izgató vörösei, izgalmas bíbor, fényfakasztó sárga és narancsos tónusai, üde, buja zöldjei, titokzatos kékei, földbarna és kozmikus mélységű, sötét árnyalatainak összhatása alól? Ki ne próbálna fogni üzenetét, megfejteni rejtélyeit, kíséretül szegődni múltba, zaklatott jelenbe, fűrkészni bizonytalan jövőt, bepillantani kompozícióival ama rettegett, sejtelmes túlvilágba, ahol talán a megnyugvás ösvényeire is rátalálunk? Sorjázhathatnának a kérdések hosszan tovább, Kákonyi Csilla erre készlet, hiszen, mint mindenki, akit évezredek óta hivatástudattal áldott vagy vert a sors keze, ő is folyamatosan kérdez. Alkotásról alkotásra gazdagítva, színesítve nagy Emberi színjátékát, feleletet keres létproblémáinkra. Önmaga, szűkebb, tágabb közössége, az egész emberiség számára. Értelmünkhez, érzelme-

inkhez szól, tapasztalatainkat, élménytárunkat mozgósítja, érzeinkre apellálva készlet önvizsgálatra. Képeit szemlélve önmagunkra ismerünk, saját erőnyeinkkel és gyarlóságainkkal, mindennapos gondjainkkal, reményeinkkel, emberpróbáló földi és égi dolgainkkal szembesülünk. Mindazzal, amit ebben az abszurdításokkal telített korban már átélünk, megszenvedtünk, s aminek árnyai most is fenygetően ott settenkednek körülöttünk mindenfelé. Kákonyi Csilla festményei kimondatlanul ezt is tudatosítják a nézőben. Miközben mindenekelőtt szépségükkel kápráztatnak el. Igen, ezt hangsúlyoznunk kell, Kákonyi Csilla művészetének egyik lényeges, meghatározó jellegzetessége ez. Mert, mint vallja, „a Szépség fölemel, átölel, vigasztal, nemesít”. A legragyogóbb művészeti korszakok legnagyobbjaitól is ezt tanulta. Szemléletét azonban döntő módon az általa is átél, megszenvedett, megkínálódott valóság alakította.

Markó Béla

Nyitott bőrönd

Kákonyi Csilla: Exodus, 2009, olaj, vászon, 135 x 120 cm

Mint zsúfolt bőrönd, olyan a vidék,
hiába próbáljuk, mert nem csukódik,
kilóg belőle még az esti ég
vagy a folyó, itt kell hát néhány holmit

hagyni, sötét erdőt, fényes tavat,
s a színeket is, sárgát, kéket, zöldet,
valami mindenképpen kimarad,
és még a bőröndben is összetörhet,

ahogy menet közben teszed-veszed,
ami mégiscsak utazik veled,
de úgysem vihetnél mindent magaddal,

s akárhol leszel, úgyszólván itt leszel,
hiszen ahova majd megérkezel,
ott mindig fekete-fehér a hajnal.

Szülőföld ajándékba

Gyergyóalfalu megbecsüli szülőtteit. Szép ünnepséggel és jelképes ajándékokkal köszöntötték a 80 éves Márton Árpád festőművészt október 4-én a Gyergyóalfalvi Képzőművészek Galériájának udvarán. Sok elismerő, jó szó, zene, ének, vidámság és meghatott pillanatok tették emlékeztetése a Székelyföld jeles alkotója, a művészetszervező és művészpédagógus, a község díszpolgára köszöntését. A gazdag életművet tükröző kiállítás is nyílt a galéria hat termében, közel hatvan festmény mutatja fel Márton Árpád művészetének értékeit. A Sövér Elek Alapítvány és a községi önkormányzat rendezvényén a helyi és az elszármazott művésztársak közül is többen jelen voltak, távolabbról érkezett festők, szobrászok, díszítőművészek, barátok, tisztelők egyöntetű elismeréssel kívántak jó egészséget és további ihletett képeket a fiatalos lelkesedését, példás hivatástudatát és művészszeretetét töretlenül megőrzött ünnepeltnek. Nagy taps fogadta a három szimbolikus ajándékot, amelyet a festő falutársaitól kapott október 6-i születésnapjára: egy kis tarisznyányit a szülőháza előtti földből, egykorsónyit a helybeli forrásvízből és egy nyírfa csemetét, amelyet aztán ő maga ültetett el az alapítvány elnökével, Gál Mihállyal együtt a születésnap összejövetel színhelyén.

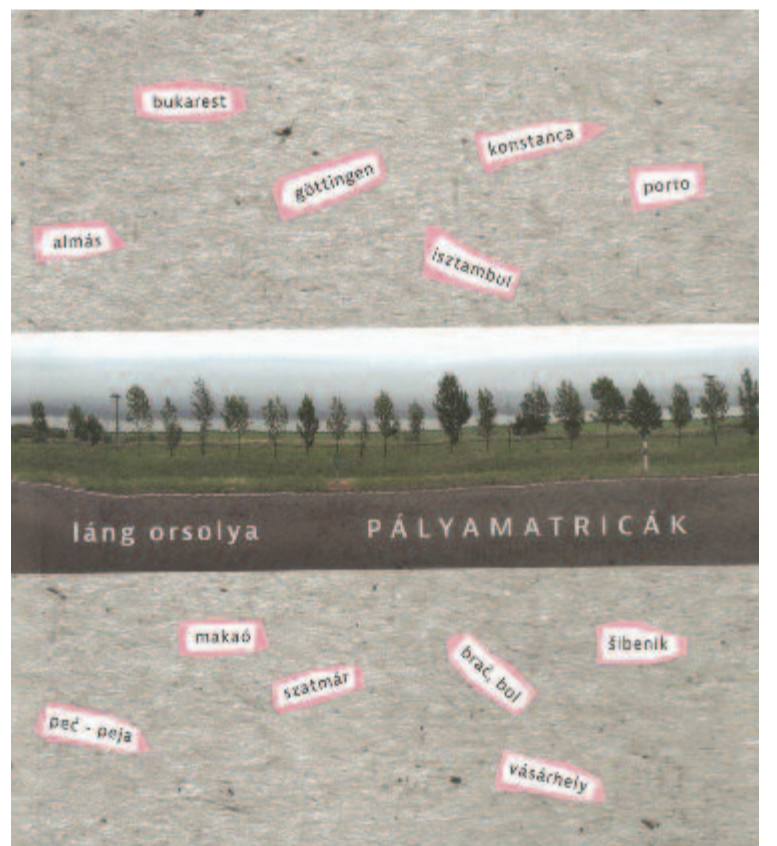
Láng Orsolya pályamatricái

Sok az útinapló. Interneten, sajtóban, blogon, folyóiratokban. Mióta járványügyi szigorítások korlátozzák az utazást, talán még több is, mint azelőtt. Sokan így kompenzálunk, emlékezve, képeket felmutatva próbáljuk enyhíteni a világtávoli hiányból fakadó nosztalgiainkat. Könyvek is sűrűn születnek ennek köszönhetően. Az egyik legújabb a Láng Orsolyaé, a *Pályamatricák**. Szokatlan alakú, majdhogynem négyzetes, vaskos, közel kétszáz oldalas kiadvány. Nem bédekker formátumú. A benne olvasható írások sem mutatnak bédekker jelleget. A szerző író, költő, képzőművész, animációs filmrendező, sokoldalú, komplex személyiség, utazásai során, a látottak, tapasztaltak felmutatásában hiába keresünk nála olyan céltudatosan rendszerezett, hasznosan felhasználható informá-

cióözoont, amelyet a hagyományos útikönyvek tartalmaznak. Nem is várunk el tőle ilyesmit. Színes egyéniségét, sajátos világlátását és stílusát, egyéni észrevételeit, reflexióit szeretnénk viszontlátni ebben a kötetben is, és a könyvet olvasva, a fotók előtt elmerengve nem kell csalódnunk. Vannak olyan olvasók, akik már ismerhetik ezeket a térben és időben megkötésektől mentesen, szabadon csapongó írásokat a kolozsvári Helikon Pályamatricák című rovatából, de így együtt a 21 kispróza és a 70 fotó meggyőzőbben, erőteljesebben győz meg arról, hogy utazni érdemes, élvezetes élményt kínál, megéri felvállalni a vele járó nehézségeket, kiadásokat, kellemetlenségeket is, ezáltal belső kalandozásra, önmagunk jobb megismerésére is nagyobb lesz bennünk a készítés.

Aránylag friss utazásokon társulhatunk Láng Orsolyához, de elkísérhetjük gyermek- és diákkora kedves helyszíneire is, rácsodálkozhatunk felmenőire, főleg a nagyszülők sorsára, időnként itt-ott feltűnnek szülei, testvérei és sok-sok olyan idegen vagy alkalmi ismerős, akikkel a kiruccanásain került kapcsolatba, akik egyengették, terelgették az útját, bármerre járt. És sokfelé megfordult, Almástól Makaóig, Szatmártól Sibeníkig, Vásárhelytől Konstancáig, Bukaresttől Isztambulig, Pejától Portóig, Bračtól Göttingenig. Ezen az utóbbi helyen, az alsó-szászországi híres egyetemi központban egy egész hónapot tölthetett, a könyv második fele ezt a várost mutatja föl tüzetesebben. Máshol csak pár

napot töltött, vagy még annyit sem, de az esetek többségében hivatalos úton volt, nemzetközi költői találkozókon, filmfesztiválokon, ami bizonyos tekintetben megkönnyíti a szokásos utazási hercehurcát. És kapukat is megnyit a látogató előtt, lehetővé tesz találkozókat különleges, nehezebben megközelíthető emberekkel. Az ilyesmit Láng Orsolya ki is használta, de nem ezért érdekes, olvasmányos, derűs ez a könyv. Attól az, amit ő lát meg, ő dolgoz fel magában, és láttat a maga Láng Orsi-s módján. Személyes jegyekkel, ironikusan, kissé elidegenítve, feketén-fehéren. Különös, és bizonyára véletlen, de mintha mindig ősszel, utószezonban, októberben, novemberben kelne útra. Fotói nem az ilyenkor megörökíthető őszi ragyogást lepik meg, noha a tenger szépsége mellbevágón őt is elbűvöli, felvételei arra vallanak, hogy a clair-obscure, a fény-árnyék hangulat-tölteték a híve. Feketében, fehérben véli felmutathatóbbnak és hatásosabbnak a tradíciókban is gyökerező helyi sajátosságokat, különlegességeket. A szerző jó megfigyelő és jó emlékező, a látszólag jelentéktelen apróságok sem kerülnek el a figyelmét, sokszor azokból kiindulva jut el az emberiséget általánosan érintő kérdésekig. És akarva-akaratlanul, mindegyre eszünkbe juttatja a színesztéziát. Szagok, illatok, hangok, színek

kísérik útjain, és idéznek fel benne régi mozzanatokat, embereket, történeteket.

Ne keressünk szabályszerűséget ezekben a pályamatricákban, inkább a véletlen, mint a tudatos megtervezés jelölte ki a könyvben szereplő színhelyeket, de ezek a képzeletbeli leközöltek jól tükrözik, miként ível fel-fel Láng Orsolya többretű pályája. De persze a Lector Kiadót is dicséri a kötet, amely ismételt bizonyítja, hogy szerkesztői milyen jó érzékkel találják meg a figyelemre érdemes témákat és szerzőket, és mekkora gondossággal igyekeznek a nagyközönség elé vinni azokat. (N.M.K.)

*Láng Orsolya: *Pályamatricák. Útirajz, Lector Kiadó, Marosvásárhely, 2020*

Esés a talapzatról ... Köztéri szobor Konstancáig

Amikor – a színész rendez

(Folytatás a 3. oldalról)

tárgy értelmet nyer, emlékek özöne árad belőlük, és így megelevenedve válik történetté a színpadon.

– Más-más korszakot és hangulatot hozva a nézők elé az utóbbi száz évből. Számokra nem újdonság a sokféle átváltozás lehetősége a színen. Több mint negyed évszázados színészi munkásságod során a magyar és az egyetemes drámairodalom számtalan nagy formátumú hőst játszhattad el, kevés olyan igazán jelentős főszerep van, amiben ne bizonyítható volna tehetségedet. Úgy tartanék számon, mint az egyik legavatottabb, legszuggesztívebb versmondót, lírai műsoraiddal, az Ady-, a Dsida-összeállítással és más hasonlókkal sűrűn lépsz közönség elé, folyton felkérnek erre meg arra. Mi készítetted arra, hogy ezzel a prózai összeállítással is megbirkózzál, még hozzá egy ilyen totális egyéni produkció formájában?

– Erre talán az a magyarázat, hogy az ember hagyja magát megszólítani. Ez az anyag megszólított, amikor böngésztem a Magyar Elektronikus Könyvtárban. Olvasni-volt kerestem, és teljesen véletlenül ráakadtam erre a Bartis Attila-novellakötetre. A szöveg nem hagyott továbblépni, megláttam benne a lehetőséget. Nagyon jól megírt szöveg, olyan színe-visszája szöveg. Úgy mond el történetet sok öniróniával, hogy egyszerre látod a történet színtét és fonákját is. Elsírátja a közeli hozzátartozókat, a családtagjait, ezekből vagy négy történet elevenedik meg, mögöttük pedig felsejlik egy város és annak kulturális létezése is.

– Mondható is ez a szöveg. Ezt azért hangsúlyozom, mert nem minden prózára érvényes ez a megállapítás.

– Így igaz.

– Más kihívás lehet, mint a vers.

– A vers egyszerűbb. Eszköztelenebb. Az nem enged meg ilyen nagy mozgásokat. Ezekre azért volt szükség, mert közelebb akartam hozni a verbalitást a színpadhoz, a játékossághoz. A szöveg engedte magát. Ez másfajta csoda, mint amit a versnél tapasztalunk. A vers nagyobb lánggal, tűzzel tud égni. A kimondott szó ott másképpen hat. A prózát meg is jeleníthetem, más eszközökkel is provokálva a képzeletet. Milyen csoda volt az, amikor gyerekként felfedeztük valamiről, hogy autó, és burrogni kezdünk, teljesen azzá lényegültünk át! De ugyanígy említhetnek sok más tárgyat is. Például egy összegyűrt papírdarab, egy közönséges papírzsebkendő valamilyen csoda folytán, a fantázia hatására egyszer csak madárrá tud átváltozni a kezünkben, helyet talál magának a faágon, mint ebben a színpadi megjelenítésben. A törölő, a kartondarab és megannyi egyéb élettelen kellék adott pillanatban értelmet nyer, életre kel, és kibontja a történetet. Felvillant egy kort, egy sorshelyzetet, az apát, a nagyanyját. Mindannyian tapasztalhattuk, ha nagyapáink, nagyanyáink szekrényeiben, fiókjaiban kutakodtunk, miként nyomulnak elő a történetek a felbukkanó tárgyak nyomán. Akkor is, ha nem is ismerhetjük az elődeinket, valósággal dörömbölve törnek ki a rejtekükből az egykorvolt dolgok.

– Rengeteg ötlet van ebben az előadásban. Sok fejtörés eredménye, vagy maguktól jöttek a játékos, látványteremtő elemek?

– A végén már maguktól jöttek, de amíg rátaláltam erre az útra, nagyon sok mindent kipróbáltam. Mindennek be kellett érnie. Hat évig húzódtott a folyamat. Török István és Viola tartotta bennem a lelket. Biztattak, hogy Zsolt, egyszerűen kiállsz, elmondod, amit érzel, meg tudod csinálni!

– Még hangutánzásra is vállalkoztál. Szép a színpadkép, szellemesek a megoldások, megkapó, ahogy felépítetted, novelláról novellára lépve kiterjesztetted, benépesítetted a környezetet...

– Igen, agyag van, föld van, fa, elszáradt növények, tűz és füst, levegő, amikor azzal játszik az ember az Isten képében...

– Meg még több egyéb emberi dolog, amit élővé, beszédessé tesz a játész személy és a néző képzelete. Persze nem biztos, hogy a közönség más-más szegmenseiben egyazon élményre teget mozgósít az előadás. Azokat, akik nem éltek át bizonyos időszakokat, érzelmileg valószínűleg kevésbé érinti meg egyik-másik történet, de mindenkire hatnak a látottak. A bemutatón lehettünk néhányan,

akik azonosítani tudtuk magunkban a Károly című novella „modelljét”. Még többen emlékezhetek a '70-es nagy árvízre, a Maros és a megduzzadt patakok pusztításaira. Kedves emlékek kötődnek az Oroszlánhoz, annál nyomasztóbbak a tömeges áttelepülések korszakához kapcsolódó élmények. Az egymást követő írások összefüggő történetláncá állnak össze a színpadon.

– Úgy válogattam ki a Bartis-kötet tizenegy novellájából megszólaltatott ötöt, hogy kirajzolódjon belőlük az író indulása, az, hogy az írás által miképpen tudatosulnak benne az átéltek, hogyan alakul, teljesedik ki Attila pályája, és ebben milyen szerepük volt a szeretteinek. Az egészet úgy is jellemezhetném, hogy a sok halott között ott van egy élő ember: az író maga.

– Aki ebben a változatban kiváló megszemélyesítőre talál Bogdán Zsolt személyében. Nyilván nagyon leegyszerűsítve a lényegét fogalmaztad meg ebben a pár mondatban, de ahhoz, hogy valóban bekövetkezzék a metamorfózis, és katartikus erejű színházi produkcióvá váljék a szöveg, sok mindenre volt szükség. Nem csak egy egyszerű színészre, egy értő, érző, a színház műhelyitkai jól ismerő, éles szemű rendezőre is, egy fantázia-dús diszlettervezőre, empatikus zenei illusztrátorra és így tovább. Mindezt ma-gadra vállaltad.

– Igen, noha jól tudom, hogy csapatban könnyebb. Ha egyedül kell mindenre figyelni, sokkal nagyobb a tévedés veszélye, talán észre sem veszed, ha rossz úton jársz. A viszsza-pattanó labda ébren tartja a reflexeidet. Egy adott ponton úgy is éreztem, hogy nem tudom végigcsinálni. Egy nagy vákuumban éreztem magam, nem jött a visszapattanó labda. Egyedül olyan, mintha az ember nem hallaná a saját hangját. Bentről jöttek az ötletek, de sokat bizonytalankodtam. Én nem vagyok rendező, csak színházban gondolkodom, a színházat nagyon szerető színész.

– De lehet, hogy most kedvet kaptál hozzá.

– Lehet. Régebb is voltak ilyenyszerű ötleteim, elképzeléseim. De végső soron a színházi alkotásban a közös munka a meghatározó, nem mindent a rendező mond meg. Kifejti, hogy mit szeretne elmondani, megvalósítani az előadással, és ehhez mindenki hozzáteszi a magáét, szerencsés esetben a lehető legjobb kerekedik ki belőle. Ilyen értelemben is jó tapasztalatokkal gazdagodhat a színész is.

– Jelezte már, hogy hosszú beérési folyamat nyomán került közönség elé ez a produkció. Amíg készültél, töprengtél, volt olyan pillanat, amikor a színész Bogdán Zsolt vitakozott a rendező Bogdán Zsolttal, vagy fordítva?

– Mindig hajnali 3 és 6 óra között szoktak zajlani ezek a hangtalan viták. „Mért nem vagy elég bátor? Ez nem jó, értsd meg, ki fognak röhögni! Ilyet nem csinálnak! Így nem játszanak! Ez egy avított játék!” Így rágódtam magamban, közben jöttek az újabb ötletek.

– Felfigyeltem egy olyanra, amivel a rendező megnehezítette a színész dolgát, de szokatlanságában igen hatásos az előadásban: valami olyasmi, mint amikor a filmen, videofelvételén kissé eltolódik a szinkron, késik, vagy siet a felirat. Nálad ez úgy mutatkozott, hogy mondtál valamit, miközben a játék...

– ...előbbre vagy hátrább volt. Nem tudom, hogy igazán jó-e ez vagy sem, de furcsa mód a zenéből vettem az ötletet. Bachtól. Ő az egyik kedvenc zeneszerzőm. Nála volt gyakori zeneszerzői eljárás a basso oscillato, ami valami olyasmi, hogy elindul egyféle képp a dallam, mondjuk bal kézzel bejátszva, hogy: tátátá-tátátátá! A másik kézzel viszont teljesen másvalamit szólaltat meg: tii-tutu-tutú! tii-tututú! (szerk. megj.: az alany itt énekelni kezdett). Meglepo, de megkapó az összhatás. Sokszor, amikor vezetek, azzal szórakozom, hogy most csak a bal kezét hallgatom, dúdolom vagy énekelem, olykor az egész családdal együtt, aztán meg a másik részt. A mi esetünkben a dallam a szöveg, a

dallamhoz társuló zenei részeket a szöveghez kapcsolódó mozdulatok és egyéb kísérőelemek jelentik. A legmegfelelőbb színpadi megoldásokat keresve jutottam el ehhez a zenei eljáráshoz. Annál is inkább, mivel Bartis Attila nem csak író, kitűnő fotográfus is. Az emlékeit képekben idézi fel, a képek pedig más-más pillanatot rögzítenek. Nem biztos, hogy a szó és a kép tökéletesen fedi egymást. Ebből származhat az a szokatlan színpadi kontratimp megoldás, amit érzékeltél. Voltak még ilyenyszerű rendezgő megoldásaim az előkészületek folyamán, egyesek esetében figyelmeztettek is, hogy nem jó, nem működik, és kivettem, másokat benne hagytam az előadásban.

– Kik figyelmeztettek?

– Mindig vannak, akik kíváncsiak, a szurkológárda be-benéz a próbára. De leginkább a feleségem, Réka mondja el az észrevételeit. Erdélyben egyébként nem gyakori, hogy a színész rendezzen is. Az az elv, hogy ha színészként rendezni akarsz, szerezd meg a rendezői képesítést. Budapesten más a felfogás és a gyakorlat. Ha egy ekkora színészi múlttal és tapasztalattal rendelkező színésznek, mint én, ez a vágya, megelőlegezik a bizalmat, és megadják neki a lehetőséget, hogy néhány kollégával állítson színpadra egy kisebb darabot. Nálunk ez igen ritka.

– A Spektrum Színház bízott benned.

– Rendkívül hálás is vagyok nekik ezért.

– Az Amikor első bemutatója a Gyulai Várszínházban volt augusztusban. Vajon az előadás ugyanazt az üzenetet tudta közvetíteni az ottani közönségnek, mint az itteniek? Vagy másképp: a gyulai nézők érzelmileg ugyanúgy ráhangolódtak a produkcióra, mint a vásárhelyiek?

– Az volt a benyomásom, hogy nem. Talán én hibáztam. De mintha nem sejtett volna fel bennük annyira fájón az előadás felvetette történelmi problematikában a mi itteni kultúránk hanyatlása, az sem, hogy annyira megfogyatkoztunk. A mi szánkából a Nem tudhatom másképp hangzik, mint az övékéből. Nekünk ez a megrendítő Radnóti-költemény nagyon fáj. Az ő szájukból ez egy szép vers, magyarul. De nem az a fajta vérrel, foggal, körömmel, levegőért kapkodó Nagyon fáj.

– De mégsem annyira kizárólagosan marosvásárhelyi ez az előadás, hogy mondjuk a kolozsvári, szatmárnémeti, sepsiszentgyörgyi, székelyudvarhelyi, nagyenyedi közönség ne érezne ugyanannyira a magáénak a benne felmerülő gondolatokat és a produkciót éltető érzelmi töltetet, mint amennyire az itteniek ezen az esten teljes mértékben ráhangolódtak.

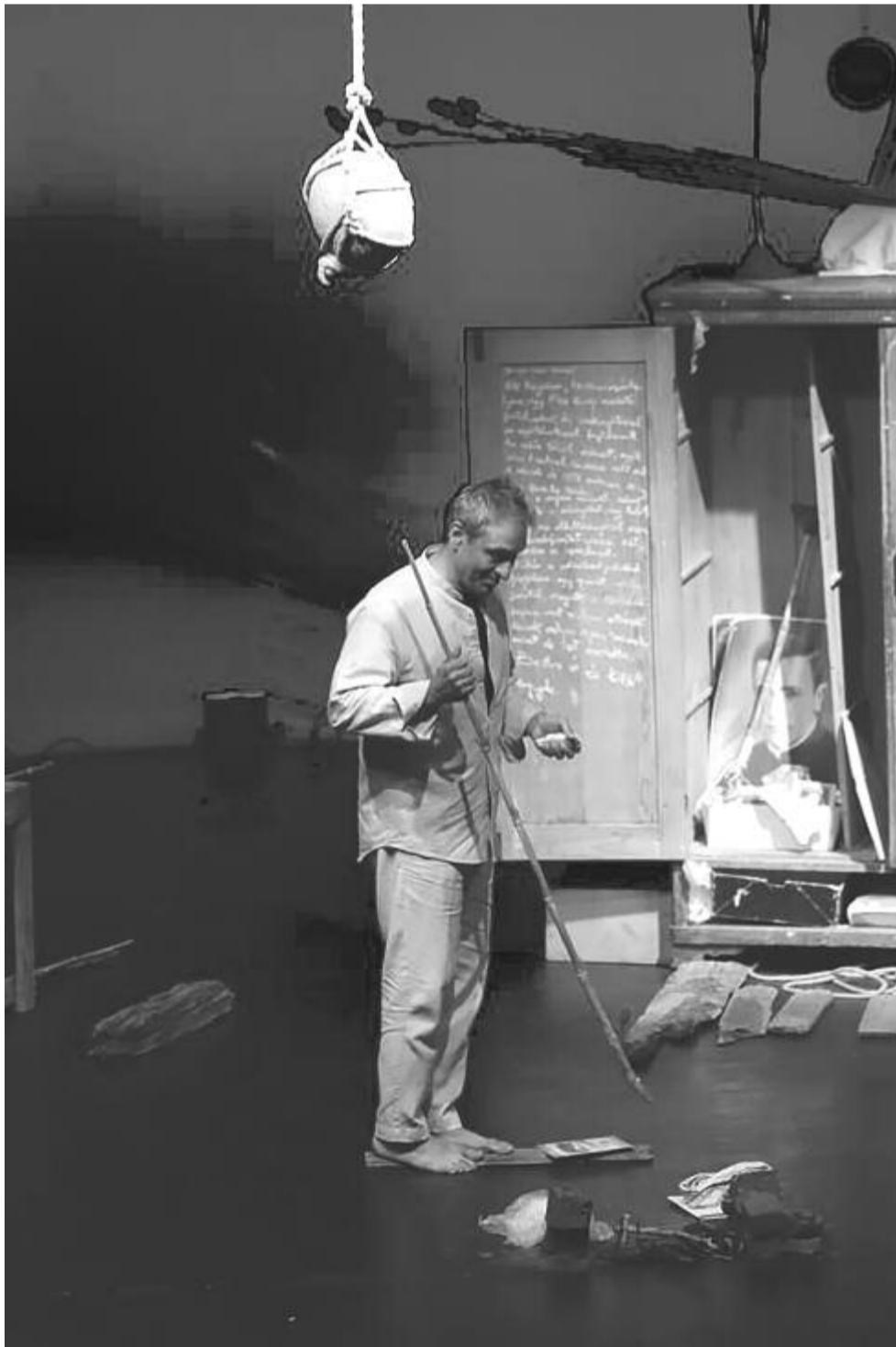
– És ugyanígy folytathatók, felsorolva a felvidéki, a szabadkai, a beregszászi nézőket is, mindazokat a helyeket, ahol elevenbe vág a kisebbségi lét, és szomorúságosabb a nosztalgia. Vannak dolgok a színpadon, amiket az anyaországiak nem ismernek vagy félreismernek. Nem tehetnek róla, más körülmények között éltek, más tárgyak, anyagok vették körül őket. Az est folyamán például elég sokat játszad az agyaggal. Az is az anyaföld része. Gyúrom, alakítom így meg amúgy. Gyulán azt hitték az agyagra, hogy gyurma. A hagyaték dolgot sem nagyon értették, azt, hogy mit hagytak itt, mit csomagoltak be, mit akartak feltétlenül magukkal vinni a szülőhelyükről végleg eltávozó emberek. Ezt A város és az úristen című novella szívbemarkolólag ragadja meg.

– Igen, ezen az előadáson gyakran szorult össze a szívünk, időnként fájdalmas a visszaemlékezés s a szembesülés egykori önmagunkkal. De mindenképpen értékelendő az összeállításban, hogy sok benne a humor.

– Csak így lehet és érdemes megközelíteni a dolgokat. A humort a tragédia felől és fordítva. Eleget siratjuk, sirattuk magunkat, nem nélkülözhetjük a nevetést sem.

– Késő este beszélgetünk itt a már rég kiürült kövesdombi színházterem színpada mellett az öltözőben, még vissza kell vezetned a kocsit Kolozsvárra. Az energiáiddal sohasem spórolsz, mindig maximálisan akarsz teljesíteni. Ezt is honorálta a percekig zúgó marosvásárhelyi vastaps, amely a nemrég átvett Kiváló Művész címért is kijárt neked. A nézők nevében is gratulálok hozzá, továbbá sikereket kívánok! És minél gyakrabban szeretnénk újra látni a vásárhelyi színpadokon.

– Köszönöm szépen. Szívesen jövök, amint lehet.

Bogdán Zsolt az Amikor egyik jelenetében

Fotó: Barabási Attila Csaba

**FOCI
FIÚKNAK
LÁNYOKNAK**

MAROSVÁSÁRHELYEN

WWW.FOCISULI.RO
0720.522.618
FB.COM/MSE.1898

*A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!*

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 380 V-os kalapácsmalom, borona, önjáró fűnyíró. Tel. 0745-404-666. (9148)

AJÁNDÉKOZOK két kiscicát. Tel. 0770-546-075. (9159)

LAKÁS

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás a Mágurei utcában, vagy csere is érdekel egy garzonnal. Tel. 0745-996-819. (9030)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőjavítást, építkezési munkát, bármilyen kisebb javítást, cserépforgatást, meszelést, vakolást, bádógosmunkát, fából készítünk tetőt. Saját anyaggal is dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0727-548-721. (9144)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (8974)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájt nézni szenvedésed, mégis nehéz volt elengedni téged. Kegyetlen volt a sors, mert elvett tőlünk, de szereteted itt maradt velünk. Fájó szívvel emlékezem drága jó édesapámra, a Dózsa György-i SOÓS ANDRÁSRA halálának 7. évfordulóján. Drága emléket őriz szerető felesége, Rozi, őt soha el nem felejtő leánya, Rozika, veje, Gerő, egyetlen szerető unokája, Hunor és felesége, Emese. (8794-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett anyja, anyós, nagymama, rokon, szomszéd, barát, ismerős,

SEBESTYÉN ERZSÉBET
született Asztalos

megfáradt teste életének 83. évében örökre megpihent. Temetése október 10-én, szombaton 12 órakor lesz a református temetőben. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (9161-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, dédtata, rokon és jó szomszéd,

id. **MOLDOVÁN GERGELY**

nyugalmazott mozdonyvezető életének 81. évében csendesesen megpihent. Temetése 2020. október 12-én, hétfőn 12 órakor lesz a marosvásárhelyi római katolikus temetőben. Nyugodj békében!

A gyászoló család. (9176-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy **HAVADTŐI ANNA**

a szeretett édesanyja, nagymama, rokon és ismerős, 2020. október 8-án hosszú szenvedés után csendesesen megpihent. Örök nyugalomra a református sírkertben helyezük október 12-én, hétfőn 13 órakor.

Gyászoló hozzátartozói. (9165-I)

RÉSZVÉTVILVÁNÍTÁS

Szomorú szívvel búcsúznunk kedves szomszédunktól, **SEBESTYÉN ERZSÉBETTŐL**. Őszinte részvétünk a gyászoló családnak. A Lefkovits család. (p.-l)

Mély fájdalommal búcsúznunk **KELEMEN (HAVADTŐI) ANNA** barátnőmtől, és osztozunk élettársa és családja fájdalmában. Nyugodj békében, drága Anikó, odatúl már nem fáj semmi! Őszinte részvétellel Klári, Ortrun és Lotte Németországból. (p.-l)

Őszinte részvétem a gyászoló családnak **HAVADTŐI ANNA** elhunytja miatt. Zrínyi Gábor. (sz.-l)

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE

A koronavírus-fertőzésveszély miatt kialakult rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy hirdetéseket feladhatnak

a szerkesztőségben

és a nepujas.ro weboldalon levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujas.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es telefonszámon, 9-14 óra között.

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG
KÖZLETT NAPILAP

Kényelmesen megteheti online is.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/212-304
 - 0265/312-436
 - 0265/250-120
 - 0265/263-351
 - 0265/263-351
 - 0265/250-344
 - 0756-468-658
 - 0729-024-380
- Labor - 0751-114-307
- e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
- Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0740-083-077
- 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800-928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800
 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625

- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsági buszállomás - 0265/237-774
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Melinda temetkezés - 0741-615-661
- Onești tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- 0265/311-862
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907
- Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239
- 0365/882-842
- Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
- www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop - 0265/216-768
- turisztikai iroda - 0265/269-900
- Bálint-Trans - 0745-611-999
- 9-17 ó. - 0265/255-092
- Intertours - 0265/264-011
- Royal GTS - 0265/269-308
- 0731-898-989
- Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833
- 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám,

www.bookyard.ro

NE
SPĂLĂM MĂINILE
REGULAT CU APĂ ȘI SĂPUN

PURTĂM
MASCA MEREU,
PRECUM SUPEREROII

PĂSTRĂM
DISTANȚA
LA ȘCOALĂ ȘI LA JOACĂ

RESPECTĂM
INDICAȚIILE
PROFESORILOR

**RĂMÂNEM O ECHIPĂ
PĂSTRĂM VIITORUL ÎN SIGURANȚĂ**

Rendszeresen kezet
MOSUNK
vizzel és szappannal

Mindig
MASZKOT
viselünk, mint a szuperhősök

Megőrizzük a
TÁVOLSÁGOT
az iskolában és játék közben

Betartjuk a tanárok
UTASÍTÁSAIT

**Egy csapat maradunk
A biztonságos jövő érdekében**

